

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА И ЕНЕРГИЙНАТА
ЕФЕКТИВНОСТ
(Обн., ДВ, бр. 64 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г.)**

§ 1. В чл. 1 думите “държавното управление и регулиране” се заменят с “държавното управление, регулиране и ефективно използване на енергийните ресурси”.

§ 2. В чл. 3 ал. 2, 3 и 4 се отменят.

§ 3. В чл. 4 т. 18 се отменя.

§ 4. Член 5 се отменя.

§ 5. Член 11 се изменя така:

“Чл. 11. (1) Държавното регулиране в енергетиката се осъществява от Държавната комисия за енергийно регулиране, наричана по-нататък “комисията”, която има компетентност по този закон.

(2) Комисията е държавен орган към Министерския съвет. Комисията е юридическо лице със седалище София.

(3) Комисията е първостепенен разпоредител с бюджетни кредити.

(4) Председателят на комисията определя добавката на служителите от администрацията за изпълнение на специфични функции по този закон, както и индивидуалния ѝ размер за всеки служител.

(5) Средствата по ал. 4 се определят в размер 25 на сто от годишния размер на средствата за работна заплата по бюджета на комисията за съответната година и се включват в Закона за държавния бюджет за същата година.

(6) Редът за определяне на индивидуалния размер на допълнителното възнаграждение по ал. 4 се определя с решение на комисията.”

§ 6. В чл. 14 ал. 3 се изменя така:

“(3) Решенията на комисията са индивидуални административни актове и могат да бъдат обжалвани пред Върховния административен съд в 30-дневен срок от датата на издаване на решението. Обжалването на решенията на комисията не спира тяхното изпълнение.”

§ 7. В чл. 16, ал. 1 т. 6 се изменя така:

“6. одобрява общите условия в договорите за продажба на електрическа и топлинна енергия и природен газ, предложени от енергийните предприятия, или дава задължителни указания за изменението им;”

§ 8. В чл. 21 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея т. 7 се отменя.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Допуска се цените и тарифите по ал. 1 да се определят като цени с повече от една компонента в съответствие със структурата на разходите.”

§ 9. Член 31 се отменя.

§ 10. В чл. 34 ал. 1 се изменя така:

“(1) За издаване на разрешения и лицензии по този закон се заплащат такси, които са държавни такси по смисъла на Закона за държавните такси.”

§ 11. В чл. 40 се създава ал. 3:

“(3) В лицензиите на юридическите лица за пренос на топлинна енергия може да се предвиди извършване на дялово разпределение на топлинна енергия.”

§ 12. В чл. 46, ал. 3 думите “едномесечен срок” се заменят с “тримесечен срок”.

§ 13. В чл. 54, ал. 2 думите “при условия и по ред, определени с наредба, приета от Министерския съвет” се заличават.

§ 14. В чл. 58 ал. 4 се изменя така:

“(4) При разлика в отчетените измервания между средствата по ал. 2 и 3 извън класа на точност потребителят може да поиска експертиза по реда на Закона за измерванията.”

§ 15. В чл. 65 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“(1) Длъжностните лица, които извършват проверки и съставят актове за установяване на извършено нарушение, се определят със заповед на министъра на енергетиката и енергийните ресурси или на председателя на комисията в зависимост от правомощията им по чл. 64, ал. 1 и 2.”

2. В ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) създава се нова т. 2:

“2. да изискват сведения и документи, свързани с осъществяването на контрола;”

б) досегашните т. 2, 3, 4 и 5 стават съответно т. 3, 4, 5 и 6.

§ 16. В чл. 80 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава нова т. 3:

“3. между независимите производители и преносното предприятие и между независимите производители и разпределителното предприятие, когато производителят е присъединен едновременно към преносната и разпределителната мрежа;”

б) досегашните т. 3, 4, 5 и 6 стават съответно т. 4, 5, 6 и 7;

в) в новата т. 5 след думата “потребителите” се поставя запетая и се добавя “извършващи стопанска дейност”;

г) в новата т. 7 след думата “потребителите” се добавя “в страната”;

г) създава се т. 8:

“8. между независими производители и привилегирани потребители извън страната.”

2. Създават се ал. 3, 4, 5, 6 и 7:

“(3) Продажбата на електрическа енергия за битови нужди на потребителите се осъществява при публично известни общи условия, предложени от електроразпределителните предприятия и одобрени от комисията, в които се определят:

1. правата и задълженията на електроразпределителното предприятие и на потребителите;

2. редът и начинът за измерване, отчитане и заплащане на електрическата енергия;

3. отговорността при неизпълнение на задълженията;

4. редът и начинът за прекъсване и прекратяване на електроснабдяването.

(4) Преносното, съответно разпределителното предприятие, има право след предварително уведомяване да прекъсва снабдяването с електрическа енергия на потребителите:

1. когато потребителят забави плащането на дължимите суми за електрическа енергия със 7 дни след срока за плащане, определен за битовите потребители в общите условия, а за потребителите за стопански нужди – в договорите по ал. 1;

2. когато потребител ползва електрическа енергия, без тя да се отчита от средство за търговско измерване, или изменя показанията на средствата за търговско измерване, или препятства правилното им функциониране.

(5) Електроразпределителните предприятия задължително публикуват одобрените от комисията общи условия най-малко в един централен и един местен всекидневник. Те влизат в сила в едномесечен срок от публикуването им без писмено приемане от потребителите.

(6) В срок до 30 дни след влизането в сила на общите условия потребителите, които не са съгласни с тях, имат право да внесат в съответното електроразпределително предприятие заявление, в което да предложат различни условия. Предложените от потребителите и приети от електроразпределителните предприятия различни условия се отразяват в писмени допълнителни споразумения.

(7) Задълженията за електрическа енергия на потребителите – неизправни длъжници, се събират по реда на чл. 237, буква “з” от Гражданския процесуален кодекс въз основа на извлечението от сметките на енергийното предприятие.”

§ 17. В чл. 82 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.
2. Създава се ал. 2:

“(2) Търговски сделки по износ на електрическа енергия могат да се сключват и между лицата по чл. 80, ал. 1, т. 8.”

§ 18. В чл. 92 ал. 7 се изменя така:

“(7) Прехвърлянето на собствеността от потребителя върху изградените по ал. 6 съоръжения се урежда чрез договор за лизинг или за продажба при разсрочено плащане за срок не повече от 8 години.”

§ 19. В чл. 95 се извършват следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“(1) Топлоснабдяването е процес на производство, пренос, разпределение и потребление на топлинна енергия с топлоносител водна пара и гореща вода за битови и стопански нужди.”

2. Алинея 3 се изменя така:

“(3) Редът и техническите условия за топлоснабдяване, за оперативно управление на топлоснабдителната мрежа, за присъединяване на производители и потребители към топлопреносната мрежа и за прекратяване на топлоподаването се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката и енергийните ресурси.”

§ 20. В чл. 97 т. 3 се изменя така:

“3. инсталации за оползотворяване на отпадна топлинна енергия и на възобновяеми енергийни източници.”

§ 21. Член 99 се отменя.

§ 22. В чл. 105, ал. 1, т. 2 накрая се добавя “или за околната среда”.

§23. След чл. 105 се създава раздел IVa. “Присъединяване към топлопреносната мрежа”:

“Раздел IVa.

Присъединяване към топлопреносната мрежа

“Чл. 105а. (1) Теплопреносното предприятие е длъжно да присъединява към топлопреносната мрежа производители и потребители, разположени на съответната територия, определена с лицензията за пренос на топлинна енергия. Присъединяването на потребителите в сгради - етажна собственост, чрез абонатна станция или нейни

самостоятелни отклонения става със съгласието на всички собственици или титуляри на вещното право на ползване.

(2) Топлопреносното предприятие може да откаже присъединяване на производител към топлопреносната мрежа само ако той не е изпълнил изискванията по този закон и по наредбата по чл. 95, ал. 3.

(3) Топлопреносното предприятие може да откаже присъединяване на потребители към топлопреносната мрежа:

1. когато няма изградена топлопреносна мрежа;
2. при недостиг на производствени мощности;
3. при недостатъчна пропускателност на топлопреносната мрежа;

4. когато инсталациите на потребителите в сгради - етажна собственост, не са комплектовани със средствата и уредите по чл. 112г, ал. 1.

(4) Топлопреносното предприятие мотивира писмено причините за отказ от присъединяване.

Чл. 105б. (1) Централите и инсталациите за производство на топлинна енергия и на другите енергийни обекти и съоръжения на производителите се присъединяват към топлопреносната мрежа чрез присъединителни топлопроводи.

(2) Присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях се изграждат от и за сметка на производителя и са негова собственост.

Чл. 105в. (1) Потребителите се присъединяват към топлопреносната мрежа чрез присъединителен топлопровод и абонатна станция.

(2) Потребителите по ал. 1 заплащат на топлопреносното предприятие цена за присъединяване, образувана по правилата на чл. 20.

Чл. 105г. (1) При присъединяване на потребител, който използва топлинна енергия за стопански нужди, присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях и абонатната станция се изграждат от и за сметка на потребителя и са негова собственост.

(2) Присъединяване на нов потребител на топлинна енергия за стопански нужди чрез съществуващ присъединителен топлопровод, собственост на друг потребител за стопански нужди, може да бъде извършено при техническа възможност, като топлопреносното предприятие закупи частта за общо ползване от присъединителния топлопровод или собственикът учреди в негова полза възмездно ограничено право на ползване върху тази част.

Чл. 105д. (1) При присъединяване на потребител, който ползва топлинна енергия за битови нужди в самостоятелна сграда или в сграда - етажна собственост, присъединителният топлопровод, съоръженията към него и абонатната станция се изграждат от топлопреносното предприятие и са негова собственост.

(2) В случаите, когато изграждането на съоръженията по ал. 1 е икономически нецелесъобразно за топлопреносното предприятие, изграждането им може по взаимно съгласие с топлопреносното предприятие да се извърши от потребителите. Прехвърлянето на собствеността от потребителите върху изградените съоръжения се урежда чрез договор за лизинг или за продажба при разсрочено плащане за срок не повече от 8 години.

(3) Присъединяването на потребители от една или повече сгради към абонатна станция в друга сграда се допуска при условие, че собствениците на имотите в сградите без абонатна станция са получили с договор правото на ползване на помещението на съществуващата абонатна станция и са изпълнени техническите изисквания на наредбата по чл. 95, ал. 3.

(4) Изграждането на присъединителния топлопровод от съществуващата абонатна станция до сградата на потребителите по ал. 3 се извършва от и за сметка на присъединяващите се потребители и е тяхна собственост.

Чл. 105е. Присъединяването на потребител към топлопреносната мрежа се осъществява въз основа на писмен договор между него и топлопреносното предприятие по цени, определени при условията и по реда на наредбата по чл. 20.”

§ 24. Член 106 се изменя така:

“Чл. 106. Продажбата на топлинна енергия се извършва на основата на писмени договори при общи условия, одобрени от комисията, сключени между:

1. независим производител и топлопреносното предприятие;
2. независим производител и пряко присъединен към него потребител, извършващ стопанска дейност;
3. топлопреносното предприятие и потребителите, извършващи стопанска дейност.”

§ 25. Създава се чл. 106а:

“Чл. 106а. (1) Продажбата на топлинна енергия на потребители за битови нужди, включително за общите части в сгради – етажна собственост, се осъществява при публично известни общи условия, предложени от топлопреносното предприятие и одобрени от комисията, в които се определят:

1. правата и задълженията на топлопреносното предприятие и на потребителите;
2. редът за измерване, отчитане, разпределение и заплащане на топлинната енергия;
3. отговорността при неизпълнение на задълженията;
4. редът и условията за включване, прекъсване и прекратяване на топлоснабдяването;
5. редът за осигуряване на достъп до отоплителните тела, средствата за търговско измерване или други контролни приспособления.

(2) Топлопреносните предприятия задължително публикуват одобрените от комисията общи условия най-малко в един централен и един местен всекидневник. Те влизат в сила в едномесечен срок от публикуването им без писмено приемане от потребителите.

(3) В срок до 30 дни след влизането в сила на общите условия потребителите, които не са съгласни с тях, имат право да внесат в съответното топлопреносно предприятие заявление, в което да предложат различни условия. Предложените от потребителите и приети от топлопреносните предприятия различни условия се отразяват в писмени допълнителни споразумения.

(4) Потребител на топлинна енергия за битови нужди е собственикът или титулярят на вещното право на ползване на топлоснабдявания имот.”

§ 26. Член 107 се отменя.

§ 27. Член 108 се изменя така:

“Чл. 108. (1) Когато всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, не желаят да бъдат потребители на топлинна енергия за отопление и/или за горещо водоснабдяване, те са длъжни да декларират писмено това пред топлопреносното предприятие и да поискат прекратяване на топлоснабдяването за отопление и/или горещо водоснабдяване за всички имоти, присъединени към тази абонатна станция или към нейното самостоятелно отклонение.

(2) Лицата по ал. 1 се считат за потребители при условията за останалите потребители до датата на прекратяване на топлоснабдяването.

(3) Топлоснабдителното предприятие е длъжно да извърши исканото прекратяване по ал. 1 в срок до 15 дни след постъпване на заявлението.

(4) Потребителите в сграда – етажна собственост, които прекратяват топлоподаването към отоплителните тела в имотите си чрез монтираната на тях

регулираща арматура, остават потребители на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата.”

§ 28. Член 109 се изменя така:

“Чл. 109. (1) Потребителите са длъжни да заплащат в срок дължимите суми за инсталирана мощност и консумирана топлинна енергия, както и за нейното дялово разпределение.

(2) Задълженията на потребителите – неизправни длъжници, към топлопреносното предприятие се събират по реда на чл. 237, буква "з" от Гражданския процесуален кодекс въз основа на извлечението от сметките на топлопреносното предприятие.

(3) Теплопреносното предприятие има право след предварително уведомяване да прекъсва снабдяването с топлинна енергия при забавяне плащането на дължимите суми с повече от два месеца след определения срок за плащане чрез изолиране с технически средства на отоплителните тела или на линията за горещо водоснабдяване от общите сградни инсталации по реда, предвиден в наредбата по чл. 95, ал. 3.”

§ 29. Член 110 се изменя така:

“Чл. 110. (1) Потребителите за битови нужди могат да заплащат топлинната енергия в количества, определени по прогнозна едногодишна консумация за сградата.

(2) Правилата за определяне на прогнозната едногодишна консумация, месечните вноски и изравняването на сумите за действително консумираното количество топлинна енергия за всеки отделен потребител се определят в наредбата по чл. 95, ал. 3.”

§ 30. Създава се чл. 110а:

“Чл. 110а. (1) Топлинната енергия се измерва със средства за търговско измерване, монтирани на границата на собственост.

(2) Границата на собственост:

1. между производителя и топлопреносното предприятие е последната спирателна арматура на производителя;

2. между топлопреносното предприятие или производителя и потребителите, ползващи топлинна енергия за стопански нужди, е последната спирателна арматура преди присъединителните тръбопроводи на потребителите;

3. между топлопреносното предприятие и потребителите, ползващи топлинна енергия в самостоятелни сгради или в сгради - етажна собственост, е последната спирателна арматура преди разпределителната мрежа на сградните инсталации.

(3) Когато топлинната енергия се измерва със средства за търговско измерване, монтирани на място, различно от границата на собственост, начинът за отчитане на топлинната енергия се урежда съгласно наредбата по чл. 95, ал. 3.”

§ 31. След чл. 110а се създава раздел Va. “Разпределение на топлинната енергия”.

§ 32. Член 111 се отменя.

§ 33. Член 112 се изменя така:

“Чл. 112. Общото консумирано количество топлинна енергия в сграда – етажна собственост, присъединена към една абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, се разпределя за горещо водоснабдяване и за отопление.”

§ 34. Създават се чл. 112а, 112б, 112в и 112г:

“Чл. 112а. (1) Количеството топлинна енергия за горещо водоснабдяване на сграда – етажна собственост, се определя:

1. извън отоплителния период съгласно показанията на топломера в абонатната станция;

2. през отоплителния период - въз основа общото изразходвано количество гореща вода, измерено чрез общия водомер в абонатната станция, умножено по необходимото количество енергия за загряване на 1 куб. м вода, определено в наредбата по чл. 95, ал. 3. При липса на общ водомер в абонатната станция изразходваното количество гореща вода се определя като сбор от изразходваните количества гореща вода, измерени чрез водомерите в имотите на потребителите.

(2) Количеството топлинна енергия по ал. 1 се разпределя между потребителите - собственици или титуляри на вещното право на ползване, пропорционално на изразходваното количество гореща вода по ред, определен в наредбата по чл. 95, ал. 3.

Чл. 112б. (1) Количеството топлинна енергия за отопление на сграда – етажна собственост, през отоплителния период е разликата между общото консумирано количество топлинна енергия и количеството топлинна енергия за горещо водоснабдяване по чл. 112а, ал. 1.

(2) Количеството топлинна енергия за отопление по ал. 1 е сумата от количествата топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, топлинната енергия за отопление на общите части и топлинната енергия за отопление на отделните имоти.

Чл. 112в. (1) Количеството топлинна енергия за отопление по чл. 112б се разпределя между потребителите - собственици или титуляри на вещно право на ползване.

(2) Количеството топлинна енергия, отдадено от сградната инсталация, се определя в процент по решение на общото събрание на етажната собственост, който не може да бъде по-малък от 10 на сто и по-голям от 30 на сто от количеството топлинна енергия за отопление, и се разпределя между потребителите пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти.

(3) Количеството топлинна енергия, консумирано за отопление на общите части на сградата - етажна собственост, в които има отоплителни тела, се определя въз основа на тяхната инсталирана мощност и се разпределя между потребителите пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти.

(4) Количеството топлинна енергия за отопление на отделните имоти се определя въз основа на показанията на средствата за отчитане на дяловото потребление по чл. 112г, ал. 1, т. 2.

(5) В случаите, когато количеството топлинна енергия за отопление на отделните имоти се определя въз основа на показанията на индивидуални разпределители, се прилага система за дялово разпределение, като сборът от дяловите единици, отчетени по показанията на всички разпределители в имота, се умножи по количеството топлинна енергия за един дял.

(6) Количеството топлинна енергия за един дял се определя като съотношение между количеството топлинна енергия за отопление на сградата по чл. 112б, ал. 1, намалено със сумата на определените по ал. 2 и 3 количества топлинна енергия и общия сбор от дяловите единици по показанията на всички индивидуални разпределители в сградата.

Чл. 112г. (1) Дяловото разпределение на топлинната енергия между потребителите в сгради - етажна собственост, се извършва от топлопреносното предприятие или от търговец, определен от потребителите в сградата и отговарящ на условията на наредбата по чл. 95, ал. 3, при наличие на:

1. средства за търговско измерване на топлинната енергия в абонатната станция;

2. средства за отчитане на дяловото потребление за отопление - индивидуални топломери, отчитащи пряко количеството консумирана топлинна енергия в имотите, или индивидуални разпределители заедно с регулираща арматура, монтирани върху всички отоплителни тела в отделните имоти;

3. средства за отчитане на дяловото потребление за битово горещо водоснабдяване - индивидуални водомери за топла вода на всички отклонения от сградната инсталация за горещо водоснабдяване към имотите на потребителите.

(2) Потребителите, присъединени към една абонатна станция в сграда - етажна собственост, прилагат средства за отчитане на дяловото потребление от един и същи модел, доставени от един и същи търговец, или одобрени за използване в сградата от него.

(3) В случай че топлопреносното предприятие не извършва дялово разпределение, търговецът по ал. 1 му предоставя информацията за това разпределение по сключен с него договор.”

§ 35. Член 113 се изменя така:

“Чл. 113. (1) Сградните инсталации за отопление и горещо водоснабдяване са обща етажна собственост.

(2) Отоплителните тела, регулиращата арматура към тях, отклоненията от сградните инсталации за отопление, отклоненията от инсталациите за горещо водоснабдяване и средствата за отчитане на дяловото потребление по чл. 112г, ал. 1, т. 2 и 3 са собственост на потребителите.”

§ 36. В чл. 138 думите “Комитета по” се заменят с “Държавната агенция по”.

§ 37. В глава тринадесета “Енергийна ефективност” в заглавието “Раздел I. Държавна агенция по енергийна ефективност” думата “държавна” се заличава.

§ 38. Член 139 се изменя така:

“Чл. 139. (1) Държавната политика по насърчаване на енергийната ефективност и производството на електроенергия и топлинна енергия от възобновяеми енергийни източници е съставна част от енергийната политика на страната и се провежда от министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

(2) Всички държавни органи са задължени да оказват всеоткронна подкрепа на дейностите по повишаването на енергийната ефективност и използването на възобновяемите енергийни източници като дейности с обществена значимост.”

§ 39. Член 140 се изменя така:

“Чл. 140. (1) Дейностите по повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници се подпомагат чрез изпълнение на проекти по програми на национално, отраслово, регионално и общинско ниво.

(2) Информацията за резултатите от дейностите по ал. 1 се предоставя на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси за отразяване в националния енергиен баланс и националната стратегия за развитие на енергетиката и енергийната ефективност.”

§ 40. Член 141 се изменя така:

“Чл. 141. (1) Програмите за енергийна ефективност по чл. 140, ал. 1 се наблюдават и координират от изпълнителния директор на Агенцията по енергийна ефективност (АЕЕ), който анализира и обобщава резултатите от тях за нуждите на статистиката и на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси във връзка със съставянето на националния енергиен баланс.

(2) Агенцията по енергийна ефективност сътрудничи активно с министерствата и ведомствата, браншовите организации, областните администрации и органите на местната власт и със стопанските субекти, като им оказва експертно съдействие за:

1. разработването на програми и проекти за повишаване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници;
2. трансфер на технологии, знания и опит в областта на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници;
3. организиране на семинари, конференции и работни срещи;

4. осигуряването на средства за съфинансирането на програмите и проектите им по т.1 от европейските програми и фондове за икономическо и социално сближаване, както и от други национални и чуждестранни програми, фондове, спонсори и институции;

5. изпълнението на проекти за повишаване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници;

6. осигуряване предоставянето на квалифицирани консултантски услуги, включително във връзка с разработване на съобразени със законодателството на Европейския съюз проекти за нормативни актове, методики за оценка и маркировки, свързани с енергоспестяване, рационално използване на енергията и използване на възобновяеми енергийни източници;

7. извършването на енергийни обследвания на стопански обекти във връзка с изготвянето на програми и проекти за енергийна ефективност и изготвяне на енергийни експертизи на предлагани проектни решения.

(3) Агенцията по енергийна ефективност е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София и има статут на изпълнителна агенция към министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

(4) Дейността на АЕЕ се финансира със средства от държавния бюджет и със собствени приходи от следните собствени дейности:

1. предоставяне на консултантски услуги;
2. извършване на енергийни обследвания и експертизи;
3. разработване на програми и проекти за енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници и съответната техническа документация;

4. участие със собствен персонал в изпълнението на проекти за енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници.”

§ 41. Член 142 се изменя така:

“Чл. 142. (1) Агенцията по енергийна ефективност разработва указания за създаването и поддържането на информационни системи за състоянието на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници на отраслово и регионално равнище от органите и административните звена по чл. 143.

(2) Агенцията по енергийна ефективност създава и поддържа информационна система за състоянието на енергийната ефективност и за използването на възобновяемите енергийни източници.

(3) Служителите на АЕЕ са длъжни да пазят търговска тайна за сведения и обстоятелства, станали им известни при осъществяване на техните функции.

(4) Агенцията по енергийна ефективност разработва и предоставя указания за разработването в съответствие със законодателството на Европейския съюз на проекти на нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници.

(5) Държавните органи и длъжностните лица по чл. 143 са длъжни да оказват съдействие на АЕЕ при осъществяване на нейните функции по ал. 1 и 2 и да ѝ предоставят при поискване информация във връзка с енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници.”

§ 42. Член 143 се изменя така:

“Чл. 143. (1) Министрите и ръководителите на други ведомства, областните управители и кметовете в рамките на своята компетентност:

1. провеждат политика и разработват проекти за нормативни актове, съобразени със законодателството на Европейския съюз, за увеличаване на енергийната ефективност, за насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници за намаляване енергоемкостта на брутния вътрешен продукт;

2. разработват и осъществяват програми за енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници при потребителите на енергия;

3. съвместно с Министерството на енергетиката и енергийните ресурси разработват и осъществяват програми за енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници в енергийните предприятия.

(2) За изпълнение на функциите по ал. 1 министерствата и ведомствата, областните и общинските администрации в общините с население над 100 хиляди души създават специализирани административни структури или възлагат съответни функции на съществуващи административни структури, които разработват предложения за формиране и изпълнение на политиката и мерките за насърчаване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници в съответния обществен сектор или сектор на икономиката, област или община и предоставят информация за тях на АЕЕ или на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси в съответствие с тяхната компетентност.

(3) Специализираните административни структури по ал. 2, създадени в областните и общинските администрации, разработват и актуализират всяка година съответно областни и общински програми за повишаване на енергийната ефективност на предприятията - потребители на енергия, и на сградите от обществения и битовия сектор, както и за използване на възобновяеми енергийни източници от тях на територията на съответната област или община и предоставят информация за тях на АЕЕ или на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси в съответствие с тяхната компетентност.

(4) В бюджета на всяка община се предвиждат разходи за изготвяне и изпълнение на общински програми за повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници.

(5) Агенцията по енергийна ефективност, Министерството на енергетиката и енергийните ресурси и отрасловите министерства в съответствие със своята компетентност насочват средства от допълнителни източници за финансиране на проектите от областните и общинските програми за повишаване на енергийната ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници.

(6) За подпомагане дейността на областните управители, кметовете и общинските съвети по ал. 1 могат да се създават центрове по енергийна ефективност като неправителствени организации – юридически лица с нестопанска цел.

(7) Агенцията по енергийна ефективност и Министерството на енергетиката и енергийните ресурси съдейства на специализираните административни структури по чл. 143, ал. 2 в областните и общинските органи и на центрове по енергийна ефективност по ал. 6 за организирането на обучение по идентифициране, оценка, подготовка, финансиране и управление на инвестиционни проекти по енергийна ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници.

(8) Енергийните потребители от стопанския и обществения сектор с обща мощност на използваните от тях първични енергоносители над 10 MW определят длъжностни лица и/или звена за провеждане на мероприятия по енергийна ефективност.

(9) Агенцията по енергийна ефективност разработва и предоставя на потребителите по ал. 8 техническа помощ за идентифицирането, оценката и изпълнението на мероприятия по енергийна ефективност.”

§ 43. Заглавието “Раздел II Стандарти и маркировка” се заличава.

§ 44. Членове 144, 145, 146 и 147 се отменят.

§ 45. Член 148 се изменя така:

“Чл. 148. Физическите и юридическите лица, които осъществяват стопанска дейност, събират данни за енергоемкостта на производството си и за енергийната съставка на себестойността на произвежданата продукция или на предоставяните от тях

услуги, които предоставят ежегодно на Националния статистически институт, а при поискване - и на АЕЕ и Министерството на енергетиката и енергийните ресурси.”

§ 46. Заглавието “Раздел III. Експертизи и обследвания” се заличава.

§ 47. Членове 149, 150 и 151 се отменят.

§ 48. Заглавието “Раздел IV. Разрешения” се заличава.

§ 49. Членове 152, 153, 154, 155 и 156 се отменят.

§ 50. Заглавието “Раздел V. Енергоефективни услуги” се заличава.

§ 51. Членове 157, 158 и 159 се отменят.

§ 52. Заглавието “Раздел VI. Контрол за енергийна ефективност” се заличава.

§ 53. Членове 160, 161 и 162 се отменят.

§ 54. Член 163 се изменя така:

“Чл. 163. (1) Който извършва дейности по този закон без разрешение или лицензия в случаите, когато се изискват такива, се наказва с глоба от 10 000 до 20 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от юридическо лице или от физическо лице - търговец, се налага имуществена санкция от 20 000 до 50 000 лв.

(3) При повторно извършено нарушение глобата, съответно санкцията, е в трикратен размер на глобата, съответно на санкцията, по ал. 1 и 2.”

§ 55. Създават се чл. 163а, 163б, 163в, 163г, 163д и 163е:

“Чл. 163а. (1) На енергийно предприятие, което наруши условията на издаденото му разрешение или лицензия, се налага имуществена санкция от 3000 до 20 000 лв.

(2) При повторно извършено нарушение по ал. 1 имуществената санкция е в трикратен размер на санкцията по ал. 1.

Чл. 163б. (1) На енергийно предприятие, което откаже незаконосъобразно:

1. присъединяване към съответните енергийни мрежи (електропреносна, електроразпределителна, топлопреносна, газопреносна, газоразпределителна);

2. сключване на договор за продажба на електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ;

3. достъп до мрежите за пренос или разпределение на електрическа енергия и природен газ,

се налага имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв.

(2) При повторно извършено нарушение имуществената санкция е в трикратен размер на санкцията по ал. 1.

Чл. 163в. (1) На енергийно предприятие, което не предостави искана информация в случаите, предвидени в този закон,

се налага имуществена санкция от 1000 до 15 000 лв.

(2) Длъжностно лице в енергийно предприятие, което не представи искана информация в случаите, предвидени в този закон, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв.

(3) При повторно извършено нарушение имуществената санкция или глобата е в трикратен размер на санкцията, съответно на глобата, по ал. 1 и 2.

Чл. 163г. (1) На енергийно предприятие, което продава електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ на цени, различни от утвърдените от комисията, се налага имуществена санкция от 7000 до 20 000 лв.

(2) При повторно извършено нарушение имуществената санкция е в трикратен размер.

Чл. 163д. (1) На предприятие за добив на природен газ, което продава чрез пряк газопровод природен газ на потребител, който не отговаря на условията по този закон и на нормативните актове по прилагането му, се налага имуществена санкция от 5000 до 25 000 лв.

(2) При повторно извършено нарушение имуществената санкция е в трикратен размер.

Чл. 163е. (1) На енергийно предприятие, което не спазва техническите норми за експлоатация на енергийни обекти или нормите за набиране и съхранение на резервите от горива за централите за производство на електрическа и/или топлинна енергия, се налага имуществена санкция от 10 000 до 25 000 лв.

(2) При повторно извършено нарушение имуществената санкция е в трикратен размер.”

§ 56. В чл. 164 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 4 се изменя така:

“4. не комплектува отоплителните тела в имота си в сграда - етажна собственост, със средствата за отчитане на дяловото потребление на топлинна енергия по чл. 112г, ал. 1, т. 2 и 3 в предвидения в закона срок или ги демонтира;”

б) точка 5 се отменя.

2. Създава се нова ал. 2:

“(2) Наказва се с глоба от 1000 до 5000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, който:

1. нарушава нормалното електроснабдяване, топлоснабдяване или газоснабдяване;

2. причини въвеждането на ограничителен режим.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и се изменя така:

“(3) При повторно извършено нарушение по ал. 1 и 2 се налага глоба в двукратен размер.”

§ 57. В чл. 169 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

“(2) Наказателните постановления по чл. 163, 163а, 163б, 163в, 163г, 163д, 165, 166, 167 и 168 се издават от председателя на комисията или от упълномощено от комисията лице.”

2. Създава се нова ал. 3:

“(3) Наказателните постановления по чл. 163в, 163е, 164, 165, 166, 167 и 168 се издават от министъра на енергетиката и енергийните ресурси или от упълномощено от него лице.”

3. Досегашна ал. 3 става ал. 4.

§ 58. Членове 170 и 171 се отменят.

§ 59. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се изменя така:

“1. "Пренос" е транспортирането на електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ съответно по електропреносна, топлопреносна или газопреносна мрежа.”

2. В т. 2 думите "и топлинна" се заличават.

3. В т. 4 думата "със" се заменя със "с високо", а думите "пренос и" се заличават.

4. В т. 5 думата “съвкупност” се заменя със “система”.

5. Точка 9 се изменя така:

“9. "Електроснабдяване" е съвкупност от дейностите по производство, пренос, разпределение и търговия с електрическа енергия.”;

6. В т. 11 накрая се добавя "и/или определени потребители".

7. Точка 14 се отменя.

8. В т. 17 след думите “природен газ” се поставя запетая и се добавя “както и неговите спомагателни мрежи и съоръжения”.

9. Точка 22 се изменя така:

“22. “Средства за отчитане на дяловото потребление на топлинна енергия” са уредите, монтирани след средствата за търговско измерване на топлинна енергия.”

10. В т. 29 буква “б” се изменя така:

“б) производство, пренос и разпределение в сгради - етажна собственост, на топлинна енергия;”

11. Точка 32 се отменя.

12. В т. 36 думите “източниците, използващи” се заличават, а след думите “геотермалната енергия” се поставя запетая и се добавя “отпадни топлини”.

13. Създават се т. 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 и 54:

“41. “Енергийни ресурси” включват първичните енергоносители (въглища, нефт, газ и др.), както и възобновяемите енергийни източници.

42. “Електрическа енергия за битови нужди” е електрическата енергия, използвана от потребители – физически лица, в домакинствата им.

43. “Топлинна енергия за битови нужди” е топлинната енергия с топлоносител гореща вода или пара за отопление, климатизация и горещо водоснабдяване, използвана от потребители - физически лица, в домакинствата им.

44. “Топлинна енергия за стопански нужди” е топлинната енергия с топлоносител водна пара или гореща вода за технологични нужди и за отопление и горещо водоснабдяване, използвана от потребители, извършващи стопанска дейност, както и от потребители на издръжка на държавния бюджет.

45. “Потребител, извършващ стопанска дейност” е юридическо или физическо лице, което ползва електрическа или топлинна енергия за нужди извън тези по т. 42 и 43.

46. “Отопляем обем на имот” включва обема на всички собствени и/или ползвани от абоната помещения и съответните припадащи се части от общите части на сградата, предвидени за отопление по проект.

47. “Отопляем обем на общите части” е сумата от обемите на помещенията от общите части на сграда - етажна собственост, с предвидени по проект отоплителни тела.

48. “Отоплителен товар на имот” е сумата от топлинната мощност на инсталираните отоплителни тела в помещенията на имота в сграда – етажна собственост.

49. “Отоплителен товар на общите части” е сумата от топлинната мощност на инсталираните отоплителни тела в помещенията на общите части на сграда – етажна собственост.

50. “Отоплителни тела” са тръбните отоплителни тела и щранг-лири, глйдерните отоплителни тела, плоските отоплителни тела и конвекторите, които са конструктивни елементи, служещи за отдаване на топлина в помещенията чрез радиация и конвекция от постъпващия в тях топлоносител.

51. “Сервитутна зона” е зоната около енергиен обект, върху земя – чужда собственост, в която енергийното предприятие има право на прокарване и право на преминаване при изграждане, поддържане и ремонт на енергийните съоръжения, която е с размери, съобразени с изискванията за безопасна експлоатация.

52. “Стаж в енергетиката” е служебен и/или трудов стаж, придобит на ръководна или експертна длъжност в държавната администрация на държавните органи за управление на енергетиката, в търговски дружества с предмет на дейност, подлежащ на лицензиране по този закон или на концесиониране по Закона за подземните богатства, както и в научни институции или търговски дружества, обслужващи тези дейности.

53. “Обособена територия” е територия с постоянни землищни и строителни граници, в която се осъществява разпределение на електрическа енергия и природен газ

и пренос на топлинна енергия съгласно издадена лицензия чрез необходимата инфраструктура.

54. “Нови енергийни обекти за производство на електрическа и/или на топлинна енергия” са тези обекти, които ще се изграждат на нова, несъществуваща строителна площадка.”

§ 60. В Преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Параграф 5 се изменя така:

“§ 5. (1) Средствата за търговско измерване, утвърдени за ползване от компетентните органи, които по силата на този закон трябва да бъдат собственост на енергийните предприятия, но са собственост на потребителите, се изкупуват от енергийните предприятия по взаимно договорени цени в петгодишен срок от влизането в сила на закона.

(2) Енергийни обекти, представляващи елементи от съответната преносна или разпределителна мрежа, които към момента на влизането в сила на този закон трябва да бъдат собственост на енергийните предприятия, но са собственост на потребители или на физически или юридически лица, осъществяващи дейности в енергетиката в нарушение на действащото законодателство, се изкупуват по взаимно договорени цени от енергийните предприятия с лицензия за съответната дейност в петгодишен срок от влизането в сила на закона.

(3) Енергийните предприятия не са длъжни да изкупуват средствата за търговско измерване по ал. 1 или енергийните обекти по ал. 2, когато в предвидените за изкупуване срокове монтират собствени съоръжения в замяна на съществуващите.

(4) В случай че собствениците по ал. 1 и 2 и енергийното предприятие не се споразумеят за продажната цена на съответните средства за търговско измерване или енергиен обект, тя се определя от независим оценител, приемлив и за двете страни, и определената от него цена се приема за окончателна, като разходите за оценката се поемат по равно от продавача и купувача.

(5) Енергийните предприятия не могат необосновано да отказват изкупуване при условията на ал. 1, 2 и 4.

(6) Енергийните обекти по ал. 2, които към датата на влизането в сила на закона са частна държавна или общинска собственост и са изградени със средства от държавния или общинския бюджет, се прехвърлят възмездно на лицензираните еднолични преносни или разпределителни предприятия с държавно или общинско участие в срок до 31 декември 2002 г.

(7) В случаите, когато при реституиране на недвижими имоти - бивша държавна собственост, в имотите има изградени енергийни обекти, включени в дълготрайните материални активи на енергийно предприятие, реституираните собственици нямат право да искат изместването им, да лишават останалите потребители от електроснабдяване и да възпрепятстват дейността на енергийните предприятия.

(8) При закупуване на недвижими имоти с изградени в тях енергийни обекти новите собственици имат право да извършват строителни или земеделски работи при спазване на нормативните изисквания за безопасна експлоатация на енергийни обекти след съгласуване с енергийното предприятие и без да искат изместването им.

(9) При приватизация на обекти, на чиято територия има изградени енергийни обекти, последните не се включват в предмета на сделката, ако чрез тях се снабдява с енергия повече от един потребител. Тези обекти се прехвърлят на енергийното предприятие по предвидения за това ред.”

2. В § 6 се правят следните изменения:

а) в ал. 2 изречение второ се заличава;

б) алинея 3 се изменя така:

“(3) До 30 септември 2002 г. заварените към момента на влизането в сила на този закон потребители на топлинна енергия в сгради - етажна собственост, са длъжни да комплектуват имотите си със средства за отчитане на дяловото потребление съгласно чл. 112г, ал. 1, т. 2 и 3.”

в) алинеи 4, 5 и 6 се отменят.

3. Създава се § 6а:

“§ 6а. (1) До въвеждане на системата за дялово разпределение по раздел Va. “Разпределение на топлинната енергия” между потребителите в сгради - етажна собственост, то се извършва пропорционално на отопляемия обем или по мощността на отоплителните тела на съответния имот и припадащите се части. Потребителите, присъединени към една абонатна станция, могат да избират начина на разпределение. Когато липсва такова решение, разпределението се извършва по начин, избран от топлопреносното предприятие.

(2) Количеството топлинна енергия за отопление на общите части в сграда - етажна собственост, в които има монтирани отоплителни тела, се разпределят между всички потребители пропорционално на отопляемия обем или на отоплителния товар на имотите по проекта на сградата - етажна собственост, включително и при прекратяване на топлоподаването по реда на ал. 4-10.

(3) Частта от топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация по смисъла на чл. 112в, ал. 2, се определя в размер 10 на сто от общото количество топлинна енергия за отопление на сградата.

(4) До въвеждане на системата за дялово разпределение отделен потребител в сграда - етажна собственост, има право да прекрати за целия или за част от имота си подаването на топлинна енергия:

1. за отопление;
2. за отопление и горещо водоснабдяване;
3. за горещо водоснабдяване.

(5) При желание за прекратяване подаването на топлинна енергия по ал. 4 лицето е длъжно да подаде писмено заявление за това и да осигури достъп до имота си за прекратяване на топлоподаването.

(6) Прекратяването на топлоподаването на общите части на сградата се извършва по реда на ал. 4 след решение на общото събрание на етажната собственост.

(7) Прекратяването на топлоподаването към отоплителните тела или на горещото водоснабдяване от общите сградни инсталации се извършва с технически средства по ред, определен с наредбата по чл. 95, ал. 3.

(8) През периода от 1 май до 30 октомври топлопреносното предприятие е длъжно да прекрати топлоподаването в срок до 15 дни от подаване на заявлението по ал. 5 при осигурен достъп до имота. Извън този период топлоподаването се прекратява с писменото съгласие на останалите потребители.

(9) Лице по ал. 5 се счита за потребител при съществуващите условия в срок до датата на осигуряване на достъп и прекратяване на топлоподаването.

(10) Лице, на което е прекратено подаването на топлинна енергия по ал. 4, остава потребител за общите части на сградата при условията на ал. 2 и 3.

(11) Теплопреносното предприятие има право да прекрати топлоподаването на цялата сграда етажна собственост, когато топлинният товар на сградата е намален с повече от 50 на сто от проектния поради прекратяване на топлоподаването от отделни потребители в сградата при условията на ал. 4 и 5.

(12) Теплопреносното предприятие е длъжно писмено да уведоми всички потребители в сградата за обстоятелствата по ал. 11.

(13) В едномесечен срок от уведомлението всички потребители в сградата са длъжни писмено да заявят желанието си да останат потребители при условията на намален отоплителен товар съгласно наредбата по чл. 95, ал. 3.

(14) В случай на незаявено желание от потребителите след изтичане на срока по ал. 13 топлопреносното предприятие има право да прекрати топлоподаването на цялата сграда в едномесечен срок.

(15) В случаите, когато потребителите, чиято собственост общо възлиза най-малко на 90 на сто от отопляемия обем в сграда - етажна собственост, са инсталирали средства за отчитане на дяловото потребление, за тях може да се прилага системата за дялово разпределение, като за потребителите, които не са инсталирали такива средства, топлинната енергия за отопление се изчислява пропорционално на отопляемия обем със специфичен разход на сградата, завишен с 10 на сто.

(16) В случаите, когато потребител не инсталира водомер за топла вода в имот - частна собственост, в срока по § 6, ал. 3, топлинната енергия за подгриване на вода се начислява съгласно нормите за разход на вода, определени в наредбата по чл. 95, ал. 3.

(17) В случаите, когато жилищен имот се използва или предоставя на други лица за извършване на стопанска дейност, собственикът или титулярят на вещното право на ползване е длъжен да уведоми за това топлопреносното предприятие в 30-дневен срок от започване на стопанската дейност или предоставянето на имота. При неуведомяване собственикът или титулярят на вещното право на ползване заплаща топлинната енергия по цена за стопански нужди, увеличена с 30 на сто за просроченото време. Разпоредбата е в сила докато се прилагат различни цени на топлинната енергия за битови и стопански нужди.”

4. В § 12 ал. 1 се изменя така:

“§ (1) В срок 3 години от влизането в сила на закона лицата, които осъществяват дейности в енергетиката дори когато са преобразувани, без разрешение и/или лицензия или когато са започнали процедура за осъществяване на инвестиция по силата на сключени договори или по действащото законодателство, са длъжни да поискат издаване на разрешение и/или на лицензия по реда на този закон. В случай че в посочения срок лицата не предприемат необходимите действия, те прекратяват тези дейности.”

5. В § 14 ал. 2 се заличава.

6. Параграф 16 се изменя така:

“§ 16. Разпоредбите на чл. 16, ал. 1, т. 9 и на чл. 80, ал. 1, т. 7 се прилагат от 1 януари 2002 г., а на чл. 80, ал. 1, т. 8 – от 1 януари 2007 г.”

6. В § 18 думите “деветмесечен срок” се заменят с “тригодишен срок” и се създава ново изречение:

“Наредбите по чл. 16, ал. 1, т. 9, чл. 20 и чл. 95, ал. 3 се приемат до 31 декември 2001 г.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 61. Навсякъде в закона думите “председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси” се заменят с “министъра на енергетиката и енергийните ресурси”, а “ДАЕЕР” - с “Министерството на енергетиката и енергийните ресурси”.

§ 62. В чл. 9, ал. 4, чл. 10, ал. 1, т. 3, чл. 141, ал. 2, чл. 190, ал. 1 и чл. 201, ал. 4 от Закона за водите думите “председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси” се заменят с “министъра на енергетиката и енергийните ресурси”, а в § 12, ал. 1, т. 3 от Преходните и заключителните разпоредби думите “Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси” се заменят с “Министерството на енергетиката и енергийните ресурси”.

§ 63. В § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за сдружения за напояване думите “председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси” се заменят с “министъра на енергетиката и енергийните ресурси”.

§ 64. В чл. 7, ал. 4 от Закона за подземните богатства думите “председателя на Комитета по енергетика” се заменят с “министъра на енергетиката и енергийните ресурси”.

§ 65. В чл. 14, ал. 2 от Закона за измерванията думите “Комитета по енергетика” се заменят с “Министерството на енергетиката и енергийните ресурси”.

§ 66. В чл. 9, ал. 2 от Закона за националната стандартизация думите “Комитета по енергетика” се заменят с “Министерството на енергетиката и енергийните ресурси”.

§ 67. Енергийните предприятия представят общите условия на договорите за продажба на електрическа и топлинна енергия за битови нужди за одобряване от Държавната комисия за енергийно регулиране в двумесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 68. Министерският съвет в едномесечен срок от създаването на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси преобразува Държавната агенция по енергийна ефективност в Агенция по енергийна ефективност със статут на изпълнителна агенция.

§ 69. Министерският съвет в срок 6 месеца от влизането в сила на този закон привежда в съответствие с него приетите наредби за прилагането му.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Огнян

Герджиков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката и енергийната ефективност

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката и енергийната ефективност (ЗИДЗЕЕЕ) е разработен в изпълнение на т. 3.2 от Плана за провеждане на макроикономически и структурни реформи съгласно програмата за Тригодишното споразумение с Международния валутен фонд. Проектът е съгласуван със Световната банка и през март 2001 г. е внесен в 38-ото Народно събрание. Приет е на първо четене от него, но не е разгледан на второ поради изтичане на мандата му. Този законопроект, въпреки че е съгласуван със Световната банка, не съответства на програмата на правителството за ускорена либерализация на енергийните пазари. Той не внася промяна във философията на действащия Закон за енергетиката и енергийната ефективност, основан на модела “единствен купувач”. Виждането ни е, че правилният подход е да се разработи изцяло нов Закон за енергетиката и енергийната ефективност, регламентиращ функционирането на свободните енергийни пазари, хармонизиран с европейското законодателство. Това, обаче е задача, която изисква по-продължително време.

Същевременно в действащия Закон за енергетиката и енергийната ефективност (ЗЕЕЕ) трябва неотложно да се внесат изменения, необходими във връзка с предвидените институционални промени в държавното управление на енергетиката и енергийната ефективност, както и с преуреждането на някои търговски взаимоотношения в сферата на топлоснабдяването и електроснабдяването, превърнали се в обществен проблем.

Поради това е изготвен настоящият проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката и енергийната ефективност, чиито основни цели са в следните аспекти:

1. да се отразят предвидените структурни промени в държавното управление на енергетиката;
2. да се създаде правен механизъм, с който да се гарантира финансова независимост и стабилност в дейността на Държавната комисия за енергийно регулиране (ДКЕР);
3. да се преуредят и допълнят адекватно някои търговски взаимоотношения в областта на топлоснабдяването и електроснабдяването;
4. да се оптимизират правните норми, касаещи правомощията на държавните органи относно налагането на административни наказания и имуществени санкции и детайлизиране на административно-наказателните разпоредби, свързани с нарушаване условията по лицензиите;
5. да се направи необходимата актуализация на някои от сроковете и условията в Преходните и заключителните разпоредби на закона;
6. да се оптимизира институционалната уредба на дейностите, насочени към намаляване енергоемкостта на brutния вътрешен продукт чрез постигане на единство и последователност в провеждането на енергийната политика при отчитане необходимостта от постоянно увеличаване на енергийната ефективност във всички области на потребление и производство на енергия.

В съответствие с тези цели в разпоредбите на ЗЕЕЕ се предлагат изменения в нормите, уреждащи функциите и правомощията на органите на управление в енергетиката. Правомощията на председателя на Държавната агенция по енергетика и енергийни ресурси (ДАЕЕР) стават правомощия на министъра на енергетиката, като са предвидени допълнителни задължения и правомощия по ефективното използване на всички енергийни ресурси и провеждане политиката по енергийната ефективност като част от общата енергийна политика.

Предпоставка за успешното изпълнение на правомощията на Държавната комисия за енергийно регулиране е осигуряването на условия за нейната независимост и самостоятелност при вземането на решения. Това в голяма степен се определя от обезпечеността с висококвалифицирани експерти и от равнището на възнагражденията на членовете на Комисията и на нейната администрация.

Допълнена е главата относно статута на ДКЕР с оглед осигуряването на условия за нейната независимост и самостоятелност при вземането на решения. Предложеният начин на смесено финансиране на ДКЕР от бюджета и от събираните от нея лицензионни такси дава възможност за покриване на разходите по осъществяване на дейността ѝ и за осигуряване на допълнително заплащане с оглед привличането на висококвалифицирани експерти в нейната администрация.

В раздела “Търговски взаимоотношения” на глава десета “Електроенергетика” са предвидени съществени изменения и допълнения. Предложено е ново решение за уреждане взаимоотношенията между електроразпределителните предприятия и потребителите на електрическа енергия за битови нужди. Предвижда се те да не сключват помежду си писмени договори, а условията за продажба на електрическа енергия да бъдат определяни в публично известни общи условия, одобрявани от ДКЕР, без да е необходимо писмено приемане от страна на потребителите. За да се спази принципът на свобода на договарянето, изрично е предвидено потребителите да могат да договарят специални условия.

Изчерпателно се регламентират случаите, при които преносното или съответното електроразпределително предприятие може след предварително уведомяване да прекъсва снабдяването на потребителите с електрическа енергия – при забава на дължимо плащане и неправомерно ползване на електрическа енергия, без тя да се отчита от средства за търговско измерване. Подобна норма се създава и в главата, уреждаща топлоснабдяването.

Измененията в глава “Топлоснабдяване” могат да бъдат диференцирани в две насоки – изменения, свързани с попълване на празноти в уредбата на правоотношенията по производството, преноса, разпределението и потреблението на топлинна енергия, и редакционни изменения с цел изясняване на въведени понятия, за да се избегне различно тълкуване.

Въведени са два нови раздела - “Присъединяване към топлопреносната мрежа” и “Разпределение на топлинната енергия”, които са част от процеса топлоснабдяване и правоотношенията, свързани с тях, следва да бъдат регламентирани в закона.

В раздел “Присъединяване към топлопреносната мрежа” е предвидено задължение на топлопреносното предприятие да присъединява към топлопреносната

мрежа производители и лица, разположени на съответната територия, определена с лицензията за пренос на топлинна енергия. Изброени са изчерпателно случаите, когато топлопреносното предприятие мотивирано може да откаже присъединяването.

В раздел “Разпределение на топлинната енергия” са уредени основните принципи и методиката за дялово разпределение на разходите за топлинна енергия (топлинно счетоводство) в сгради - етажна собственост, чрез уреди за индивидуално отчитане и разпределение. Въвеждането на дяловото разпределение на разходите за топлинна енергия е в съответствие с изискванията на Директива на ЕС 93/76/ЕЕК за ограничаване емисиите на въглероден двуокис чрез подобряване на енергийната ефективност и Плана за действие за реструктуриране на топлофикационните дружества, приет с Решение № 582 на Министерския съвет от 2000 г. Потребителите избират доставчик на уредите за дялово разпределение на топлинна енергия, с когото впоследствие се сключва договор за извършване на услугата топлинно счетоводство. По този начин се дава възможност за конкуренция между търговците, извършващи услугата “разпределение”, ще се постигне уеднаквяване на техните методики, както и оптимизиране цената на услугата.

Изрично се регламентира задължението на потребителите в сгради -етажна собственост при спиране на топлоподаването в имотите си да продължат да заплащат за топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата, което не могат да спрат. Това задължение произтича от естеството на етажната собственост. В Закона за собствеността е определено, че главните линии на всички видове инсталации, включително отоплителните, стълбите, площадките и др., са общи за всички съсобственици и всеки съсобственик участва в ползите и тежестите на общата вещ съразмерно с частта си.

В законопроекта детайлно е уреден редът за разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост, до въвеждане на системата “топлинно счетоводство”. Той е изведен в Преходните и заключителните разпоредби с оглед на предлагания краен срок, до който абонатите следва да комплектуват отоплителните тела в жилищата си с индивидуални разпределители и термостатични вентили, както и с водомери за топла вода.

Предлага се принципно нова концепция на уредбата на отношенията по енергийната ефективност, включително в институционален аспект, която би следвало да доведе до намаляване енергоемкостта на брутния вътрешен продукт чрез постигане на единство и последователност в провеждането на енергийната политика при отчитане необходимостта от постоянно увеличаване на енергийната ефективност във всички области на потребление и производство на енергия.

Функциите по провеждане политиката по енергийна ефективност като част от общата енергийна политика се възлагат на министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

Самите дейности по енергийната ефективност се осъществяват чрез изпълнение на конкретни проекти по програми на национално, отраслово, регионално и общинско ниво и чрез конкурсен принцип на финансирането им от републиканския и съответните общински бюджети, както и средства от други източници, насочвани към регионите и общините от Министерството на енергетиката и енергийните ресурси, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на околната среда и водите и др.

Резултатите от тези дейности се отразяват в националния енергиен баланс и националната стратегия за развитие на енергетиката и енергийната ефективност. Регламентирано е финансирането на тези проекти да бъде както за сметка на републиканския бюджет и общинските бюджети, така и от други възможни източници. Предвиден е и редът за кандидатстване за получаване на такова финансиране.

Отчита се необходимостта от централен орган за координиране и подпомагане разработването, финансирането и изпълнението на програмите и проектите по енергийната ефективност на всички нива, включително под формата на консултации и техническа помощ от висококвалифицирани експерти. Поради това се предлага досегашната Държавна агенция по енергийна ефективност да бъде преобразувана в Изпълнителна агенция по енергийна ефективност (АЕЕ) към министъра на енергетиката и енергийните ресурси, която да изпълнява тези функции.

Предвижда се издръжката на агенцията да се осигурява от държавния бюджет, а финансовото осигуряване на дейността ѝ – и от други източници, каквито могат да бъдат средства по програми на Европейския съюз и др., както и от приходи от собствени дейности като консултантски услуги по рационално използване на енергията и възобновяемите енергийни източници, извършване на енергийни обследвания и др.

Задължение на АЕЕ е да предоставя съдействие на звената и центровете по енергийна ефективност за организирането на обучение по идентифициране, оценка, подготовка, финансиране и управление на инвестиционни проекти по енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници в съответствие с подзаконовите нормативни актове в тази област.

Освен това се предлага да бъдат отменени всички текстове, които вместо да определят реални права, задължения и механизми за контрол, изказват само пожелания и препоръки, както и такива, които уреждат отношения, вече уредени с други нормативни актове. Предлага се да бъдат отменени предвидените задължителни експертизи и обследвания за енергийна ефективност, тъй като в повечето случаи задължителното изпълнение на техните предписания е невъзможно от икономическа гледна точка. Енергийната ефективност в промишлеността и в бита може да се насърчава по пътя на конкуренцията и на пазарна основа, а не с принудителни мерки.

Предлагат се изменения и допълнения и в глава четиринадесета “Административнонаказателни разпоредби”. Една от основните функции на Държавната комисия по енергийно регулиране е осъществяването на контрол по спазване условията на издадените лицензии - чл. 16, ал. 1, т. 8 и чл. 64 и ал. 2 от ЗЕЕЕ. Тази функция обаче не е скрепена с правомощие да се налагат и съответните административни санкции при констатиране на нарушения. За да се отстрани това несъответствие на чл. 169 с останалите законови текстове, които концентрират всички дейности по лицензиране и контрол по изпълнение на лицензираните предприятия върху комисията, се предлага изменение, с което се дава право на председателя на комисията или на упълномощено от комисията лице да издава наказателни постановления.

Паралелно с това е внесено необходимото по-детайлно регламентиране на съставите на административните нарушения, които водят до налагане на съответни административни санкции, както и размера на налаганите глоби и имуществени санкции. Изведените в законопроекта норми за административни нарушения са свързани с

нарушаване на условията за осъществяване на дейността по лицензиите – прилагане на цени на електрическата и топлинната енергия и на природния газ, които не са утвърдени от комисията, непредставяне на дължима информация, необосновани откази от страна на енергийните предприятия за присъединяване или за сключване на договори, снабдяване с енергия чрез преки електропроводи или газопроводи в нарушение на изискванията на закона.

В Допълнителните разпоредби се предлага прецизиране на някои от определенията по смисъла на ЗЕЕЕ, както и нови определения на използвани термини с цел по-точното прилагане на закона.

Предлаганите изменения на Преходните и заключителните разпоредби са свързани с промяна на предвидените срокове, както и с допълнително уреждане на неуредени или временни правоотношения.

Оказа се, че сроковете, в които е предвидено енергийните предприятия да изкупят енергийните обекти и средствата за търговско измерване - собственост на физически или юридически лице, са прекалено кратки предвид на необходимостта от инвестиране на големи финансови средства. Това на практика може да създаде на енергийните предприятия финансови затруднения поради рязкото нарастване на разходите.

Предлаганите нови срокове за приемането на подзаконовите актове са обусловени от големия брой наредби по прилагането на закона, които трябва да се разработят в едногодишен срок.

Предлагат се също така изменения и допълнения в други нормативни актове, налагащи се от прилагането на ЗЕЕЕ и предлаганите изменения и допълнения с този закон.

Предвид на изложеното предлагам Народното събрание да разгледа и приеме проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката и енергийната ефективност.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Симеон Сакскобургготски)